

FOTO: Od Nurije Pozderca do vojvode Pere Krece: Kako su se mijenjali nazivi ulica i dijelovi grada

19/08/2017 16:31 by Administrator

Vrijeme nesretnih 90-ih godina prošlog vijeka zapljusnulo je u poratnom periodu prostore bivše Jugoslavije talasom različitih društveno-ekonomskih promjena, a jedan od fenomena koji je okarakterisao brojne urbane sredine u BiH pa tako i Banju Luku, svakako je bio promjena naziva dijelova grada i gradskih ulica.

Â

[FOTO:Â](#)

Gornji Â eher se pretvorio u Srpske Toplice, Mejdan u ObiliÂ,Â evo, BudÂ...Â ak u Lazarevo, Â ehitluci u Banj brdo, a Hiseta u KoÂ,Â iÂ,Â ev Vijenac. DoduÂ je, neki predratni nazivi su ostali i do danas, poput LauÂ ja, DerviÂ ja, Â,Â esme, StarÂ,Â evice, PetriÂ,Â evca...

Kao i u veÂ,Â ini prijratnih multietniÂ,Â kih sredina, koje su sticajem okolnosti svedene na gotovo monoetniÂ,Â ke, iz naziva ulica je odstranjeno sve ili gotovo sve Â to je asociiralo na period narodno-oslobodilaÂ,Â ke borbe i socijalizma, kao i na ono Â to je u imenu i prezimenu nosilo oznaku pripadnosti narodu koji nije veÂ,Â jinski.

Iz odluka SkupÂ tine grada Banja Luka iz 1993. godine, koje je potpisao tadaÂ nji predsjednik skupÂ tine Predrag RadiÂ,Â i i koje su objavljene u SluÂ...Â benom glasniku, vidljive su promjene naziva velikog broja ulica na teritoriji Banje Luke.

Ulica Vladimira IljiÂ,Â a Lenjina je postala ulica Vuka KaradÂ...Â iÂ,Â ja, ulica BraÂ,Â je i PavliÂ,Â je se preobrtila u ulicu Jovana DuÂ,Â iÂ,Â ja, a ulica Akifa Â eremeta je nazvana Vidovdanska.

Osnovna Â jkola Niko JuriÂ,Â iÂ,Â je postala OÂ Petar PetroviÂ,Â i NjegoÂ, a OÂ Muhamed Kazaz je preimenovana u Branislav NuÂ,Â iÂ,Â je.

Nazivi su mijenjani i u prigradskim naseljima pa je tako osnovna Â jkola u Krupi na Vrbasu, koja je nosila naziv po narodnoj heroini Radi VranjeÂ,Â i, nazvana po pjesniku Vojislavu IliÂ,Â iju.

Na stare nazive, ipak, i danas podsjeÂ,Â jaju pojedini izbljedjeli brojevi na kuÂ,Â jama i zgradama, koje je neko sluÂ,Â ajno ili namjerno ostavio uz nove nazive, naprimjer MaglajliÂ,Â ja sokak - ulica Branka MajstoroviÂ,Â ja ili Nurije Pozderca - Vojvode Pere Krece.

Predsjednik UdruÂ...Â enja graÂ,Â ana povratnika u Banju Luku Kemal GuniÂ,Â je za Klix.ba istiÂ,Â e da je to bio jedan nakaradan proces koji se teÂ jko mogao zaustaviti. U periodu od 2002. do 2006. godine, kao tadaÂ nji odbornik u SkupÂ tini grada Banja Luka, s nekolicinom kolega je pokuÂ javao da izdejstvuje povratak bar nekih starih naziva, ali je to bio nemoguÂ,Â j posao, kaÂ...Â e GuniÂ,Â je.

"Nas Â jest odbornika iz SDA, Stranke za BiH i HDZ-a je tada bilo u koaliciji s SNSD-om i pokrenuli smo inicijativu za vraÂ,Â anje starih naziva, makar nekih. Oformili smo Â,Â ak i komisiju, radili smo na tome duÂ...Â i period, meÂ,Â utim, s tim se rastezalo, odugovlaÂ,Â ilo, sve dok nisu doÂ jli naredni izbori, kada su doÂ jli izbori nas ni u jednoj

varijanti nije bilo i tako je ostalo do danas", navodi Gunić.

I kasnije su, dodaje, pokušavali na različite načine da dopru do gradskih vlasti svojim zahtjevima.

"Mi smo i kao udruženje građana, u saradnji s dijasporom, preduzimali neke aktivnosti, odlazili smo kod tadašnjeg gradonačelnika Dragoljuba Davidovića i ne samo kod njega, gotovo svake godine smo zahtijevali vraćanje tih naziva, međutim, nije bilo sluha. Jedne godine smo pisali i peticiju i poslali je Gradskoj upravi, ali ni to nije dalo rezultate, iako su nam obećavali svake godine", rekao je Gunić.

Predsjednik Helsinškog odbora za ljudska prava RS Branko Todorović daje svoje viđenje ovog sociološkog fenomena.

"U periodu nakon rata i sve do danas odigrano je nekoliko složenih društvenih procesa, a promjena naziva ulica, škola i institucija je jedan od tih procesa. Radi se, zapravo, o nekoj vrsti falsifikovanja historije i dejava se nešto zaista apsurdno, a to je da su pobijene snage mraka, zla i zločina iz Drugog svjetskog rata, koje su bile na strani fašizma i nacista na prostorima bivše Jugoslavije, tu prije svega mislim na ustaše i četnike, njihovi sljedbenici ili potomci sada zagovornici takvih politika i koristeći se... elje Zapada da potisnu komunizam i komunističko, pokušali su uspostavljati svoje viđenje historije i u nedostatku demokratskih, građanskih snaga popunjavati jedan prazan prostor na društvenoj sceni", smatra Todorović.

Nakon takvog revizionizma, uslijedilo je potpuno brisanje blistavih humanističkih primjera borbe za slobodu i prava čovjeka, što Todorović naziva necivilizacijskim gestom.

"S jedne strane se to potiskuje, a istovremeno se afirmiraju kvislinzi, saradnici fašističkog okupatora. Dejava se taj sramni proces, ne samo kod nas, nego i u Srbiji i Hrvatskoj, rehabilituju se zločinci, u pitanje se dovode čak i logori poput Jasenovca ili borci iz NOB-a. To traje više od 20 godina i naša...alost daje određene rezultate jer se čini da su te svijetle, demokratske snage ustuknule pred tim. U Bijeljini, gdje ja živim, imate trg Draževića Mihailovića, a na njemu se nalazi spomenik narodnog heroja Veselina Gavrića i tu se, tobože, pravi neka vrsta vještitačkog pomirenja između saradnika okupatora i boraca za slobodu. Dakle, polazim od Bijeljine, a onda i Banje Luke, a da ne pričam o Mostaru, i irokom Brijegu, Sarajevu itd", smatra Todorović.

Građani Banje Luke, bar one koje smo anketirali, naizgled su nezainteresovani za pitanja promjena naziva. Uglavnom odmahuju glavom i poručuju da ima i važno pitanje o kojima bi trebalo razmišljati.

"Nazivi u Banjoj Luci jesu promijenjeni, ali ne vidim po čemu je Banja Luka drugačija od Sarajeva, Zenice, Čapljinje... Svako daje nazive po svojim, ovima ili onima i to se kod nas, izgleda, nikada neće promijeniti. Meni je mnogo bitnije što ne mogu posao našim sedam godina, nego da li će se Banj brdo zvati Banj brdo ili Ehitluci", kratko nam je odgovorio Mladen, nezaposleni ekonomski tehničar.

Ipak, ono što Banju Luku donekle izdvaja u odnosu na mnoge druge gradove u BiH jeste činjenica da i dalje njeguje dvojezičnost, što je evidentno upravo iz naziva ulica. Evidentno je i to da su neke od tih ulica sačuvale nazive po imenima narodnih heroja i heroína iz Drugog svjetskog rata, naprimjer Marije Bursa i Braće i Maćar i majke Marije.

Izvor vijesti: klix.ba